

تاریخ :

شماره صفحه .....

حسابرسی .....

پرسشنامه کنترلهای داخلی

موضوع حسابرسی .....:

ملاحظات	لزوم آزمایش رعایت	ارزیابی کنترل				پرسش	شماره ردیف
		من	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						وظایف (FUNCTIONS)	-1
						آیا دستورالعملهای لازم جهت انجام وظایف تعیین شده برای سیستم تدوین گردیده و بصورت کتابچه موجود است ؟	1-1
						آیا این دستورالعملهای مدون در دسترس افرادیکه مسؤول انجام وظایف می باشند قرار دارد ؟	2-1
						آیا مسؤولیت انجام وظایف بعهده افراد معین و مشخص و گلزار گردیده است ؟	3-1
						آیا افراد مسؤول از حدود مسؤول یتها و اختیاراتشان اطلاع دقیق و کافی دارند ؟	4-1
						آیا حوزه مسؤول یتها بین افراد طوری تقسیم شده است تا یک فرد در پیش از یک قسمت از وظایف زیر عهده دار مسؤول یتی نگردد ؟	5-1
						الف - تقدیمه اطلاعات ورودی و کنترلهای قبل از آن .	
						ب - عملیات کامپیوتری روی اطلاعات .	
						ج - نگاهداری و ذخیره سازی اطلاعات روی پرونده ها .	
						د - تهیه اطلاعات و گزارشات خروجی .	
						آیا مستندات کافی و لازم در مورد اجزاء مختلف سیستم مکاتبه وجود دارد ؟	6-1
						آیا مستندات سیستم پس از هر تغییر در برنامه ها و مراحل عمل سیستم اصلاح می گردد ؟	7-1

تاریخ :

شماره صفحه .....
حسابرسی .....

پرسشنامه کنترلهای داخلی

موضوع حسابرسی .....

ملاحظات	لزوم آزمایش رعایت	ارزیابی کنترل				پرسش	شماره ردیف
		من	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						ورودی ها - اقدامات مربوط به اطلاعات آیا مراکز کامپیوتر استاد ورودی را از واحد واحد های استفاده کننده مستقیماً و بلا واسطه دریافت می دارد ؟	-۲
						اگر چنانچه اطلاعات بصورت دسته های استاد واصل می شوند : الف - آیا برگ ارسال دسته دارای شماره می باشد ؟ ب - آیا برگ ارسال دسته دارای تاریخ می باشد ؟ ج - آیا برگ ارسال دسته تعداد استاد را نشان می دهد ؟ د - آیا برگ ارسال دسته دارای جمع های کنترل می باشد ؟	۱-۲
						آیا نسخ اصلی استاد ورودی مبنای منگنه اطلاعات قرار می گیرند ؟ آیا دستور العمل و روش دریافت استاد از استفاده کننده بشکلی می باشد تا : الف - از طریق بررسی های عینی کامل بودن هر سند کنترل گردد ؟ ب - ایجاد اطمینان تایید که کلیه استاد ورودی مربوط به یک دوره مشخص از واحد / واحد های استفاده کننده دریافت گردیده است ؟	۲-۲
						آیا استاد ورودی دارای شماره سریال چاپی (Pre-Printed) هستند و یا در موقع تهیه بصورت سریال شماره گذاری می شوند ؟	۳-۲
						آیا کنترل لازم وجود دارد که اطلاعات یک سند بیش از یکبار منگنه نگردد ؟	۴-۲
							۵-۲
							۶-۲

شماره صفحه .....
تاریخ : .....
حسابرسی .....

پرسشنامه کنترلهای داخلی

موضوع حسابرسی .....

ملاحظات	لزوم آزمایش رعایت	ارزیابی کنترل				پرسش	شماره ردیف
		م/ان	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						آیا کنترلی بمنظور حصول اطمینان از عدم منگنه اصلاحات بیشتر از یکبار وجود دارد ؟	۷-۲
						آیا اطلاعات ورودی بمنظور ردیابی های حسابرسی (Audit Trail) و یا شروع مجدد (Restart) از طریق نگهداری لیستهای اولیه (ProofLists) و یا نگهداری استاد اولیه (Source Documents) پشتیبانی می شوند ؟	۸-۲
						آیا در مورد استاد / لیستهای اولیه دستورالعملهایی بشرح زیر وجود دارد ؟	۹-۲
						الف - جهت نگهداری آنها برای مدت مقتضی و در مکانی مناسب و دور از دسترس	
						ب - جهت معذوم سازی آنها پس از سبری شدن مدت مورده تظر	
						آیا مقام مسؤولی جهت معذوم نمودن استاد / لیستهای اولیه مشخص و مجاز گردیده است ؟	۱۰-۲

تاریخ :

شماره صفحه .....
حسابرسی .....

پرسشنامه کنترلهای داخلی

موضوع حسابرسی .....

ملاحظات	لزوم آزمایش رعایت	ارزیابی کنترل				پرسش	شماره ردیف
		م/ان	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						<u>وروودی - مجوز اطلاعات</u> آیا دستور العمل و روش دریافت استاد در مرکز کامپیوتر بشکلی می باشد تا از طریق بررسی های عینی : الف - مجاز بودن منابع تهیه اطلاعات مورد تأیید قرار گیرد ؟ ب - موجه بودن (Reasonableness) استاد تأیید گردد . ج - وجود اضای تهیه کننده هر سند و مجاز بودن آن کنترل گردد . د - وجود اضایهای تأیید / تصویب کننده کان هر سند و مجاز بودن آنها کنترل گردد .	-۳ ۱-۳
						<u>وروودی ها - تبدیل اطلاعات</u> آیا کنترلهای لازم در مورد عملیات تبدیل اطلاعات (Data Conversion) وجود دارد تا مسؤولین مطمئن شوند عوامل اطلاعاتی بطور صحیحی تبدیل گردیده اند ؟	-۴ ۱-۴

تاریخ :

شماره صفحه .....

حسابرسی .....

پرسشنامه کنترلهای داخلی

موضوع حسابرسی .....

ملاحظات	لزوم آزمایش رعایت	ارزیابی کنترل				پرسش	شماره ردیف
		م ان	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						وروودی ها - تقدیمه اطلاعات	۵
						آیا دستور العمل لازم جهت حصول اطیبینان از تقدیمه و عمل شدن کلیه استاد تحويلی به مرکز کامپیوتر وجود دارد؟	۱-۵
						آیا کنترل لازم وجود دارد تا دسته های منکنه شده بیش از یکبار تقدیمه نگردد؟	۲-۵
						آیا کنترلی بمنظور حصول اطیبینان از عدم تقدیمه اصلاحات بیش از یکبار وجود دارد؟	۳-۵
						آیا برای حصول اطیبینان از تقدیمه صحیح موافق اطلاعاتی با اهمیت از رقم کنترل Cheak Digit استفاده می شوند؟	۴-۵
						آیا استادیکه یکبار منکنه و تقدیمه اطلاعات قرار گرفته اند بطريقی علامت گذاری و باطل می شوند تا اطیبینان حاصل گردد که مجدداً مبنای عمل قرار نگیرند؟	۵-۵

تاریخ :

شماره صفحه .....

حسابرسی .....

پرسشنامه کنترلهای داخلی

موضوع حسابرسم

ملاحظات	لزوم آزمایش رعایت	ارزیابی کنترل				بررسی	شماره ردیف
		مان	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						ورودیها - مخابره اطلاعات (Data Communication)	-۶
						در صورتیکه اطلاعات از طریق ترمینال مخابره می شود آیا کلمه رمز (Password) جهت جلوگیری از تغییر غیرمجاز اطلاعات بکاربرده می شود ؟	۱-۶
						آیا از نظر ایمنی و حفاظتی (Physical Security) در ترمینالها اقدامات مقتضی بعمل آمده است که از ورود و مخابره اطلاعات جلوگیری شود ؟	۲-۶
						بمنظور جلوگیری از دستیاری به پرونده ها و مخابره غیرمجاز اطلاعات آیا ترمینال بعد از تعداد مشخصی کوشن ناموفق بطور اتوماتیک قفل خواهد شد ؟ Terminal Lock-up	۳-۶
						آیا لیستی از افراد استناده کننده از سیستم و فایلهای استفاده شده تهیه می گردد تا از مجاز نبودن دسترسی به پرونده ها و مخابره اطلاعات اطمینان حاصل گردد ؟	۴-۶
						آیا از طریق تخصیص شماره ردیف به استناد / اطلاعات مخابره شده، دریافت آنها بطور کامل در مرکز کامپیوتر کنترل می گردد ؟	۵-۶
						آیا از طریق شمارش استناد / اطلاعات مخابره شده، دریافت آنها بطور کامل در مرکز کامپیوتر کنترل می شود ؟	۶-۶
						آیا ادارات / واحدهای تهیه کننده استناد جمع های کنترلی (Control Totals) عوامل اطلاعاتی مهم را تکه داری و کنترل می نمایند ؟	۷-۶

تاریخ :

شماره صفحه .....
حسابرسی .....

پرسشنامه کنترلهای داخلی
موضوع حسابرسی

ملاحظات	لزوم آزمایش رعایت	ارزیابی کنترل				پرسش	شماره ردیف	
		م ان	ضعیف	کافی	قوی یا خوب			
<u>عملیات - کنترل اشتباها</u>								
						اگر چنانچه جمع های کنترل بر روی دسته های استاد ورودی درج و تقدیمه می شود آیا سیستم مکانیزه نیز جمع ها را محاسبه و با جمع دسته مقایسه می نماید ؟	-۷	
						آیا جمع های کنترلی در طی مراحل مختلف اجرای سیستم مکانیزه محاسبه و تکاهداری می شوند تا تماهیت اطلاعات در برنامه های مختلف سیستم (ازیک برنامه به برنامه دیگر) قابل کنترل باشد ؟	۱-۷	
						آیا کنترلهای مقتضی در مورد استادیکه توسط سیستم ایجاد و عمل می گردند اعمال می شود ؟	۲-۷	
						آیا ردیابی استاد و اطلاعات ایجاد شده توسط سیستم به سهولت امکان پذیر است ؟	۳-۷	
						آیا پس از انجام عملیات ، ردیابی حسابرسی (Audit Trail) اطلاعات و استاد به دلایل زیر امکان پذیر می باشد ؟	۴-۷	
						الف - شروع مجدد (Restart) . در صورت بروز اشکال در مراحل عملیات.	۵-۷	
						ب - مطابقت و تبعیت از مقررات و دستور العمل های دولتی .		
						ج - وجود مقررات مربوط به خیط و تکاهداری اطلاعات در سازمان.		
						د - اتحام حسابرسی و رسیدگی به عملیات سیستم .		

تاریخ :

شماره صفحه .....
حسابرسی .....

پرسشنامه کنترلهای داخلی
موضوع حسابرسی

ملاحظات	لزوم آزمایش رعایت	ارزیابی کنترل				پرسش	شماره ردیف
		ماه	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						آیا کنترلهای کافی در مورد گرد کردن (Rounding) ارقام حاصله در نتیجه محاسبات وجود دارد بشکلی که جمع های کنترلی بحالت موازنه باقی بمانند ؟	۶-۷
						آیا کنترلی وجود دارد که استفاده از پروتکلهای مربوط را در جریان عملیات سیستم مورد تأیید قرار دهد ؟	۷-۷
						آیا کنترلی وجود دارد که استفاده از (Version) مناسب پروتکلهای را مورد تأیید قرار دهد ؟	۸-۷
						آیا آزمایشات و کنترلهای مقتضی در سیستم تعییه گردیده است تا ایجاد اطمینان نماید که کدهای معنیر وارد سیستم شود ؟	۹-۷
						آیا در نتیجه عملیات آمار مربوط به : الف - اشتباہات	۱۰-۷
						ب - روند عملیات (Processing Trends)	
						به منظور تجزیه و تحلیلهای کنترلی (Control Analysis) نهیه می گردد ؟	
						در مواردی که تعداد اشتباہات بطور یکنواختی بالا باشد و یا روند صعودی طی کند آیا کنترلهای کافی توسعه سربرستان اعمال می شود تا انجام اقدامات اصلاحی را الزامی نماید ؟	۱۱-۷

تاریخ :

شماره صفحه .....

حسابرسی .....

پرسشنامه کنترلهای داخلیموضوع حسابرسی

ملاحظات	لزوم آزمایش رعايت	ارزیابی کنترل				پرسش	شماره ردیف
		م/ان	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						عملیات - کنترلهای عملیاتی	-۸
						آیا اجرای هر بخش از عملیات سیستم با دریافت مجوز کتبی از استفاده کننده شروع می شود؟	۱-۸
						آیا مسؤول یت کامل بودن ، دقیق و صحیح اطلاعات عمل شده به بعده استفاده کننده است؟	۲-۸
						آیا کنترلهای کافی و ضروری در سیستم تعبیه شده است که موجه بودن و صحیح اطلاعات وارد به سیستم را بررسی نماید؟	۳-۸
						آیا امکانات جانشین سازی سیستم (System Overrides) ثبت می شوند (مثالاً روی نوار مخفاطیسی) تا در مراحل بعد بتوان نوع ، میزان و تناوب تکرار آنها را تجزیه و تحلیل نمود؟	۴-۸
						آیا اطلاعات کافی در گزارشات خروجی وجود دارد تا پیگیری هر یک از اقلام منعکسه را تا سند متنبی (Source Document) امکان پذیر سازد؟	۵-۸
						در مواردیکه در برنامه ها به جداولی مراجعه می شود آیا مکانیزم کنترل مختصی تعبیه گردیده است تا از دقیق و صحیح ارقام بازیافنی ایجاد اطمینان گردد؟	۶-۸
						آیا کنترلهای خارجی روی اطلاعات عمل شده توسط سیستم اعمال می گردد (نظیر جمعبالی کنترل - شماره حسابها و غیره)؟	۷-۸
						آیا دستورالعملهای عملیاتی (Processing rules) فقط با دریافت مجوز کتبی از استفاده کننده سیستم تغییر می نماید؟	۸-۸

تاریخ :

شماره صفحه .....

حسابرسی .....

بررسشنامه کنترلهای داخلی
موضوع حسابرسی .....

ملاحظات	لزوم آزمایش رعایت	ارزیابی کنترل				پرسش	شماره ردیف
		مان	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						<u>نگاهداری اطلاعات</u> Physical Data Storage	-۹
						آیا استاد اولیه (Source Document) بصورتی نگاهداری می‌شوند که تعقب و پیگیری اقلام از آنها تا گزارشات خروجی و یا بالعکس امکان پذیر باشد ؟	۱-۹
						آیا استاد اولیه مهم و حیاتی در محلهای امن و مطمئن نگاهداری می‌شوند ؟	۲-۹
						آیا استاد اولیه مهم و حیاتی در محلهای کاملاً دور از محل مرکز کامپیوتر نگهداری می‌شوند ؟	۳-۹
						آیا از بروندۀ های اصلی نوارهای پشتیبان (Back up) در خارج از مرکز کامپیوتر نگهداری می‌شود ؟	۴-۹
						آیا نوارها ، دیسک‌ها و ... که برای تخریب سازی اطلاعات بکار برده می‌شوند بینحو مقتضی قابل شناسایی هستند بطوریکه اطلاعات لازم و حیاتی از اطلاعات معمولی قابل تشخیص باشد ؟	۵-۹
						آیا قفسه‌ها و محلهای نگهداری بروندۀ های پشتیبان طوری هستند که بروندۀ‌ها را از خسارات ناشی از سوخته ، آتش سوزی و غیره محافظت می‌نمایند ؟	۶-۹
						آیا روش و یا دستورالعمل دقیقی در مورد کنترل بروندۀ‌های سیستم از نظر مدت نگهداری ، تاریخ ایجاد و زمان پاک شدن (Scratch) هر بروندۀ وجود دارد ؟	۷-۹
						آیا کنترلهای دوره‌ای (Periodic Controls) روی بروندۀ‌های سیستم انجام می‌گیرد تا موجود بودن آنها و دقیق مدارک مربوطه را معین کرده و کنترل نماید ؟	۸-۹

تاریخ :

شماره صفحه .....

حسابرسی .....

پرسشنامه کنترلهای داخلی

موضوع حسابرسی

ملاحظات	لزوم آزمایش رعايت	ارزیابی کنترل				بررسی	شماره ردیف
		من	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						نگاهداری اطلاعات Electronic Data Storage	-1-
						آیا کنترلهای کافی روی اطلاعات مندرج در پرونده‌ها وجود دارد بطوریکه استفاده کنندگان از سیستم از اطلاعات را کد آگاهی یابند ؟	1-10
						آیا حذف سوابق (Records) از پرونده‌ها بهر دلیلی که انجام شود ، به اطلاع استفاده کننده رسانده می‌شود ؟	2-10
						آیا مجوز کتبی از مقامات مسؤول واحد استفاده کننده برای بروز رسانی پرونده‌های اصلی سیستم دریافت می‌گردد ؟	3-10
						آیا کنترل کافی بر روی گزارش اشتباہات، بروزرسانی پرونده‌های اصلی اعمال می‌شود ؟	4-10
						آیا کنترل کافی روی تغییرات داده شده در پرونده‌ها اعمال می‌گردد ؟	5-10
						آیا افراد مشخص مأمور کنترل و هماهنگ سازی تغییرات در پرونده‌های اصلی گردیده‌اند ؟	6-10
						آیا مستندات کافی وجود دارد تا عناصر اطلاعاتی پرونده‌ها را توضیح دهد ؟	7-10
						در صورتیکه عمل بروز رسانی توان با خراب شدن اطلاعات قبلی است (تغییر بروز رسانی بانکهای اطلاعاتی - (Data bases) آیا تغییرات هر رکورد نیست (log) می‌شوند تا در صورت لزوم بمنظور شروع مجدد (Restart) و با حسابرسی بتوان هر رکورد را بازسازی نمود ؟	8-10

تاریخ :

شماره صفحه .....

حسابرسی .....

بررسی‌نامه کنترل‌های داخلیموضوع حسابرسی ..... موضوع حسابرسی

ملاحظات	لزوم آزمایش رعايت	ارزیابی کنترل					بررسی	شماره ردیف
		م/ان	ضعیف	کافی	قوی یا خوب			
						بمنظور جلوگیری از دسترسی غیرمجاز به اطلاعات آیا در پرونده‌های اصلی سیستم کلمه رمز (Password) تعیین گردیده است ؟ آیا زمان و مشخصات افرادی که بروند اصلی سیستم را مورد استفاده قرار می‌دهند، بمنظور کنترل‌های بعدی، ثبت می‌شود ؟	۹-۱۰ ۱۰-۱۰	

تاریخ :

شماره صفحه .....

حسابرسی .....

بررسی‌نامه کنترل‌های داخلیموضوع حسابرسی

ملاحظات	لزوم آزمایش رعایت	از زیانی کنترل				بررسی	شماره ردیف
		م ان	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						گزارشات خروجی - کنترل فرمها	۱۱
						در مورد فرمهای شماره گذاری شده آیا کنترل موثری روی شماره ها بعمل می آید و نظرارت کافی در مورد تعداد صفحات چاپ شده ، شماره ردیف قبلی و شماره ردیف فعلی وجود دارد ؟	۱-۱۱
						آیا در مورد موجودی، رسیدها و صدور فرمها در مرکز کامپیوتر کنترل‌های کافی اعمال می شود ؟	۲-۱۱
						در صورتیکه فرمهای پهادار توسط کامپیوتر چاپ می شود آیا کنترل کافی وجود دارد که از چاپ فرم بیشتر از مقداریکه باید بچاپ برسد جلوگیری شود ؟	۳-۱۱
						آیا کنترل کافی روی فرمهای مهم و حیاتی وجود دارد تا از تغیره کردن و جانشین سازی آنها ایجاد اطمینان نماید ؟	۴-۱۱
						آیا فرمهای مهم و حیاتی بمقدار مناسب در محلی غیراز مرکز کامپیوتر نگهداری می گردد تا در صورت بروز خسارت در یک محل، از فرمهای موجود در محل دیگر استفاده نمود ؟	۵-۱۱
						آیا دسترسی به فرمهای پهادار ، مهم و حیاتی به افراد معینی که به منظور مسؤولیت یافته‌اند، محدود گردیده است ؟	۶-۱۱

تاریخ :

شماره صفحه .....

حسابرسی .....

بررسی‌نامه کنترل‌های داخلی
موضوع حسابرسی .....:

ملاحظات	ازوم آزمایش رایت	ارزیابی کنترل			بررسی	شماره ردیف
		مان	ضعیف	کافی		
قوی با خوب						
					گزارشات خروجی - تهیه گزارشات	۱۲
					آیا مسؤول بیت کنترل گزارش اشتباہات بعهده استفاده کننده از سیستم می‌باشد؟	۱-۱۲
					آیا روش، دستورالعمل یا گزارشی وجود دارد تا تصحیح اشتباہات را نشان دهد و از تقدیمه مجدد آنها به سیستم ایجاد اطمینان نماید؟	۲-۱۲
					آیا برنامه زمان بندی شدمای جهت چاپ گزارشات مختلف سیستم وجود دارد؟	۳-۱۲
					آیا کنترل و نظارت کافی وجود دارد تا از چاپ هر گزارش در موعد مقرر اطمینان حاصل نماید؟	۴-۱۲
					آیا کنترل لازم وجود دارد که تشنان دهد که گزارشات به تعداد تساخ مورد لزوم بچاپ می‌رسند؟	۵-۱۲
					آیا گزارشات چاپ شده، در مرکز کامپیوتر برای یافتن اشتباہات بدینه برسی و مرور می‌شوند؟	۶-۱۲
					آیا جمعبهای کنترلی در گزارشات تعییه گردیده و کنترل می‌گرددند تا کامل بودن گزارشات و صحبت عملیات سیستم را مسجل نمایند؟	۷-۱۲

تاریخ :

شماره صفحه .....

حسابرس .....
.....

بررسی‌نامه کنترل‌های داخلی

موضوع حسابرسی .....

ملاحظات	ازوم آزمایش رعایت	ارزیابی کنترل				بررسی	شماره ردیف
		من	ضعیف	کافی	قوی یا خوب		
						<u>گزارشات خروجی - توزیع گزارشات</u>	۱۳
						آیا دستورالعمل مدونی برای توزیع گزارشات وجود دارد و توزیع گزارشات بر اساس آن انجام می‌یابد؟	۱-۱۳
						هر چندمدت یکبار از استفاده کنندگان گزارشات در مورد ادامه نیاز آنها به گزارشاتی که دریافت می‌دارند پرسش می‌شود؟	۲-۱۳
						آیا تاریخ (Effective date) و یا دوره زمانی را که گزارش می‌پوشاند در هر گزارش منعکس می‌شود؟	۳-۱۳
						آیا نام و ریاست افرادیکه باید گزارشات را دریافت دارند در گزارشات درج می‌گردد؟	۴-۱۳
						آیا طبقه‌بندی گزارشات از نظر محرومانه بودن (Security status) در هر گزارش انکوکس می‌باید؟	۵-۱۳
						آیا کنترل اطیبهان بخشی وجود دارد تا گزارشات محرومانه استباقاً بدست افراد غیرمجاز نرسد؟	۶-۱۳
						آیا عنوان هر گزارش کاملاً کویا است و اطلاعات موجود در آنرا الفا می‌کند؟	۷-۱۳